

Act. 1. 6. c.

Hebr. 1. 1. a

Psal. 109

Act. 1. 6. c.

Iohan. 1. 1. c.

Ego & pater vnū sumus. Hac quæ maior possit videri cōtradictio? Attamen contra dicunt veritati, qui hoc cōtradictionē putant. Stephanus, cū esset plenus spū sancto, intendens in cœlū, vidit gloriam dei, & Iesum stantē a dextris dei, Luca in actibus teste. At Paulus vna cū Dauid eum ad dexterā maiestatis in excelsis sedere ait. Sedere autē, & nō sedere (stare enī, nō sedere est) manifesta cōtradictio est. Eundē item Stephanū beatus introducit Lucas, dei & patris vidisse gloriā & eius vnigenitū filiū, At factus Iohannes euangelista, Deum nemo vidit vnquā ab ipsā veritate edoctus, asseuerat. Videre autē, & nō videre deū, nescio, si cui non esse contradictoria videantur. Vnus euangēlistag, tertio hora crucifixum fuisse ait, alter clamat, Erat autē hora sexta, & cruce cifixerunt eum. Sexta vero, patet q̄ nō est tertia. Tertia vero, & nō tertia manifesta cōtradictio est. Deū patrē causam esse filij & spūs sancti palam p̄dicant, & docent omnes Orientales patres & doctores, at beatus Cyrillus in eis, quæ ad Hermiam scribit, vna cū Occidentalibus patribus non admittit quidē hoc nomen causæ in diuinis personis. Eundem autē dicere causam, & nō causam, & p̄sertim ad idem, nullus est, qui nō concedat cōtradictorie dictū fuisse. Et quis facile recensere posset, quot vni, quæ cū cōtradictoria videantur, pie tamen a doctōribus intellecta sunt, & ad vnū & eundē sensum ab eis referuntur? Quod & nos imitati, etiā si de propōita quæstione accidisset cōtradictoria, contradictoriaq̄ dixisse sanctos doctores, nobis ipsi potius ignoratiæ culpā imputare debemus, q̄ illos credere discordare: & eos conari reconciliari inter se; & quoad possit per omnia cōcordes ostendere. Nunc vero dicunt quidē nihil contrariū cōsentanea autē sibi p̄p̄s, & inuicem aiunt. Et hoc experientia percipiē, si modo debito eis, & eorum doctrina vtamur. Modus autem qualis sit audite, & attendite, quā verus, quāmq̄ iustus sit.

¶ Quod ad intelligentiam illoꝝ doctōꝝ, qui obscurius loquuti sunt, vtendum est illis patribus, qui apertius & clarius loquuntur. Cap. IIII.

OMnis fides & probatio habet quidē aliud, quod demonstrare proponit: habet vero aliud, p̄ quod probat, quod sibi proponit. Neq̄ potest idē esse quod probat, & q̄d probatur. Ipsum quidē seipsum, aut ip̄m aliquid p̄ seipsum probare, impossibile est: sed cum ex aliquibus concessis, & omnibus notis ad aliud quod quæsitum procedere oporteat: per ea, quæ manifesta sunt, ad incognita & quæ sita eundem est: & per notiora probandum, quæ nobis ignotiora sunt. Hoc vero ita est verum, & ab omnibus concessum, vt non indigeat pluribus verbis. Et in proposito igitur, cum proponantur nobis auctoritates doctōrum Orientalium: proponantur vero etiam Occidentalium, sitq̄ necessarium, si Christianismum velimus nobis seruare, cōsentanea omnia omnibus esse probare: si æque clara & aperta nobis eorum dicta sint, neq̄ aliquid dubium inest in eis, non est opus discussione amplius, inuento quod quæritur. Quod si quid in eis dubij inest: & aliqua non ita aperte dicta, indigent declaratione maiori, regula prædicta vtendum est, aliter enim impossibile est attingere finē quæsitum, & contrapositis vtriusq̄, a clarioribus ad ea, quæ non ita clara sunt, comparatis, per clariora etiam intellectum eorum inuestigare, quæ obscurius dicta sunt, & hoc modo vna harmonia ex ambabus partibus composita, in concordem & consonantem glorificationem dei accedere. Et meo quidem iudicio, tum Orientales tum Occidentales patres clare manifesteq̄ loquuti sunt, & veritatem fidei nobis tradiderūt. Et facile quis posset alterius partis auctoritatibus vsus, per eas dumtaxat propōitam quæstionem cōcludere. Et hoc paulo post (si deus concedet) probabimus. Concedatur tamen, non ita clare, nec ita expresse Orientales loquutos fuisse de spiritus sancti ex filio processione quemadmodum Occidentales: quid igitur faciendum est? Nempe nil aliud: nisi cum Occidentales patres apertissime hanc prædicauerint fidem: Orientales quoq̄ putandū hoc idem dicere: nec oppugnare illis, qui idem de fide senserunt. Qui enim illis idem & in his loquutus est spiritus: & quæ per illos subobscurè, eadem per hos aperte docuit, ob eam, quam ille sciuit, causam: & propter necessariam tunc fortassis dispensationem. At nobis probandum est: etiam absq̄ comparatione ad Occidentales patres, ipsos per seip̄s Orientales doctores idem cum Occidentalibus de processione spiritus sancti concludentes, & idem, quod illi, sentientes.

¶ Propo